

**Magiczny
Kraków**

Ogłoszono 15. edycję Festiwalu Conrada

2023-07-26

Międzynarodowy Festiwal Literatury im. Josepha Conrada w Krakowie koncentruje się w tym roku na jednym z najważniejszych zjawisk współczesnego świata, jakim są migracje. O różnych aspektach tego doświadczenia będą rozmawiać pisarze z niemal całego globu. Główna część Festiwalu Conrada odbędzie się stacjonarnie w Krakowie w dniach 23-29 października, a już teraz trwa cykl spotkań online - „Natura Przyszłości”.

Podczas jubileuszowej odsłony jednego z najważniejszych wydarzeń literackich w Europie będziemy rozmawiać o wszelkich wymiarach migracji – fizycznych i metafizycznych, wzniosłych i trywialnych, politycznych i ekonomicznych. Prowadzić nas będą pisarki i pisarze m.in. z Argentyny, Chile, Finlandii, Gwatemali, Indonezji, Iranu, Korei Południowej, Niemiec i Norwegii. Na Festiwal Conrada zwrócone też będą oczy całej Francji – to właśnie w Krakowie jury **Nagrody Goncourtów** wyłoni czwórkę nominowanych do najważniejszego francuskiego wyróżnienia literackiego. Dotychczas uhonorowani nim zostali m.in. Marcel Proust, Simone de Beauvoir, Romain Gary, André Malraux, a w ostatnich latach Michel Houellebecq, Leïla Slimani czy Mohamed Mbougar Sarr.

– 15 lat temu wybraliśmy urodzonego w Berdyczowie na Podolu Józefa Korzeniowskiego na patrona festiwalu. W młodości Korzeniowski wyruszył w świat jako marynarz. Podróżnicze doświadczenia uczynił podwaliną jednego z najciekawszych projektów literackich nowoczesności. Odczytując jego dzieła na nowo – i krytycznie – od samego początku podkreślamy, że literatura rozwija się tylko o tyle, o ile istnieje możliwość spotkania ludzi z różnych światów, kultur i języków. Gdy ta możliwość jest blokowana, gdy granice zostają zatrzęsnięte, tracimy – jak powiedziałby Conrad – zdolność reagowania. Unieruchomieni i otępiali, przestajemy wtedy słyszeć głosy potrzebujących pomocy – mówi **Grzegorz Jankowicz**, dyrektor programowy Festiwalu Conrada.

– Migracji towarzyszy przekraczanie granic i opuszczanie własnego środowiska: migrantem jest zarówno dziecko chłopskiej rodziny z Wołkowyi, które jedzie na studia do Warszawy, jak i uchodźczyni z Kolumbii w drodze do Teksasu. Ktoś, kto szuka swojej życiowej szansy w atrakcyjniejszym zawodowo środowisku, ktoś, kto chce zerwać ze swoją tradycją, i ktoś, kto jest we własnym kraju prześladowany i musi wyjechać, żeby nie stracić życia albo żeby jego dzieci wychowywały się bez strachu – podkreśla **Michał Paweł Markowski**, dyrektor artystyczny festiwalu.

Migrujące opowieści z całego świata

Czy dziś miarą człowieczeństwa jest raczej tworzenie domu czy wyruszenie w drogę? Na to pytanie postarają się odpowiedzieć **Nona Fernández Silanes**, chilijska autorka powieści, scenariuszy i sztuk teatralnych, oraz **Martín Kohan**, jeden z najważniejszych pisarzy argentyńskich. Oboje ukazują sposób funkcjonowania dyktatur, które zmuszały do ucieczki tysiące mieszkańców Ameryki Południowej. W zamyśle organizatorów festiwalu spotkanie z Fernández i Kohanem będzie okazją, by przyrzeć się autorytarnym reżimom i zastanowić, jakie wnioski płyną z doświadczeń Chile i Argentyny.

Czy w uznaniu dla literatury spoza metropolii nie kryje się postkolonialna potrzeba uspokojenia

sumienia? Opowie o tym kolejna gościni Festiwalu, **Maryam Madjidi**. Sama mówi o sobie: „Nie wiem, czy bardziej jestem Francuzką czy Iranką – obie tożsamości są we mnie zawsze i wszędzie”. W dzieciństwie Madjidi wyemigrowała z rodzinnego Iranu do Francji. Następnie spędziła cztery lata w Pekinie i dwa lata w Stambule jako nauczycielka języka francuskiego. Obecnie uczy go małych uchodźców oraz cudzoziemców we Francji.

Gościnią Festiwalu Conrada będzie też jedna z najważniejszych dziś postaci skandynawskiej kultury – **Sofi Oksanen**. Okrzyknięta literackim fenomenem przez „The Times”, udowodniła mistrzostwo w opisywaniu ludzkich dramatów i wrażliwość zarówno na sprawy historyczne, jak i współczesne. Dzięki temu, że jej ojciec jest Finem, a matka Estonką, Sofi Oksanen czerpie z dwóch odmiennych kultur i stale migruje między ich perspektywami.

Wyjątkowe spotkanie z Akademią Goncourtów

Przyznawana od 1903 r. za wybitny utwór napisany oryginalnie w języku francuskim Nagroda Goncourtów należy do najbardziej wpływowych laurów literackich i wywołuje żywe dyskusje w całym świecie francuskojęzycznym. Wyborów dokonuje **Akademia Goncourtów** złożona z wybitnych ludzi pióra. Finansowa gratyfikacja jest symboliczna, ale jej przyznanie sprawia, że wyróżniona książka szybko zyskuje tysiące nowych czytelników i staje się powszechnym prezentem na urodziny czy Boże Narodzenie, znakiem przyjaźni między miłośnikami powieści.

W tym roku jury będzie obradować poza granicami Francji:

– To wielkie wyróżnienie dla Krakowa, że będziemy mogli gościć najwybitniejsze francuskie pisarki i pisarzy. Wydarzenie nie byłoby możliwe bez partnerstwa Instytutu Francuskiego w Krakowie i Festiwalu Conrada. W ramach tej współpracy od lat przybliżamy polskiej publiczności wszystko to, co najbardziej wartościowe w literaturze francuskojęzycznej – mówi **Anne Schmidt-Riou**, Konsul Generalna Francji w Krakowie i zastępczyni dyrektora Instytutu Francuskiego w Polsce.

Na Festiwal Conrada przyjadą wszyscy członkowie Akademii: Didier Decoin, Françoise Chandernagor, Tahar Ben Jelloun, Paule Constant, Philippe Claudel, Pierre Assouline, Éric-Emmanuel Schmitt, Camille Laurens, Pascal Bruckner, Christine Angot. Członkowie i członkinie Akademii spotkają się z krakowską publicznością i przede wszystkim – w towarzystwie francuskich i polskich mediów – ogłoszą krótką listę nominowanych do Nagrody Goncourtów.

Od 1998 r., z inicjatywy Instytutu Francuskiego w Krakowie, przyznawana jest także Polska Nagroda Goncourtów. Najlepszą powieść w języku francuskim wybiera jury złożone ze studentów filologii romańskiej reprezentujących dwanaście uniwersytetów z całej Polski. Wynik obrad poznamy, jak co roku, podczas Festiwalu Conrada.

Ekosystem Conrada

– W tym roku świętujemy 15. edycję Festiwalu Conrada i dekadę programu Kraków Miasto Literatury UNESCO. W tym czasie przekonaliśmy się, jak wierną i otwartą mamy publiczność. Jej uznaniem cieszyły się nie tylko wyczekiwane spotkania z noblistami – Swietłaną Aleksijewicz, Orhanem Pamukiem czy Olgą Tokarczuk – ale też rozmowy z mniej znanymi pisarzami i pisarkami z całego

**Magiczny
Kraków**

świata – mówi **Urszula Chwalba**. – Z czasem wydarzenie wyewoluowało w całoroczny program literacki, który najlepiej można opisać za pomocą metafory ekosystemu. W jego skład wchodzi powiązane ze sobą projekty odpowiadające na różnorodne potrzeby czytelniczek i czytelników – dodaje.

Ekosystem Conrada tworzą między innymi: adresowany do branży wydawniczej **Kongres Książki**, **Lekcje Czytania**, czyli cykl warsztatów prowadzonych przez znakomitych znawców i znawczynie literatury, oraz **Nagroda Conrada** przyznawana za najlepszy debiut roku. Festiwalowi towarzyszą również wydarzenia przeznaczone dla dzieci oraz pasmo filmowe. Oprócz tego odbywają się spotkania stacjonarne w ramach cyklu **Conrad po Godzinach** i seria rozmów online pod nazwą „**Natura Przyszłości**”. Jej celem jest poznanie zjawisk, które decydują i będą decydować o kształcie naszej rzeczywistości. Pierwsze w tym roku spotkanie – z profesorem biologii i pisarzem **Robem Dunnem**, poświęcone historii naturalnej przyszłości – można obejrzeć na [Facebooku Festiwalu Conrada](#).

Organizatorami Festiwalu Conrada są Miasto Kraków, KBF – operator programu Kraków Miasto Literatury UNESCO oraz Fundacja Tygodnika Powszechnego.